

Proračun Osječko-baranjske županije

Šafar, Nikola

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:145:680009>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-02**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij Financijski menadžment

Nikola Šafar

PRORAČUN OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Završni rad

Osijek, 2020.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski studij financijski menadžment

Nikola Šafar

PRORAČUN OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Završni rad

Kolegij: Lokalne financije

JMBAG: 0010219542

e-mail: nsafar@efos.hr

Mentor: izv.prof.dr.sc Domagoj Karačić

Osijek, 2020.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics in Osijek
Undergraduate Study Financial Management

Nikola Šafar

BUDGET OF OSIJEK-BARANJA COUNTY

Final Paper

Osijek, 2020.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. Izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Nikola Šafar

JMBAG: 0010219542

OIB: 64804766472

e-mail za kontakt: nikola.safar23@gmail.com

Naziv studija: Ekonomski fakultet u Osijeku

Naslov rada: Proračun Osječko – baranjske županije

Mentor/mentorica rada: izv.prof.dr.sc Domagoj Karačić

U Osijeku, 15. rujna 2020. godine

Potpis

Proračun Osječko – baranjske županije

SAŽETAK

Kroz ovaj završni rad detaljno je objašnjen administrativno-teritorijalni ustroj lokalnih jedinica u Republici Hrvatskoj koji je u najmanju ruku specifičan zbog izuzetno velikog broja županija, općina i gradova. Završni će rad razlučiti koje su zadaće, funkcije, ovlasti i aktivnosti županija kao autonomne jedinice lokalne i državne samouprave u kojoj se nalazi od 10 do 30 općina i gradova. Proračun je akt kojim se predviđa plan prihoda i rashoda za točno određeno vremensko razdoblje. U istočnoj regiji Republike Hrvatske Osječko-baranjska županija geografski je najveća, a samim time i najgušće naseljena. Županija obuhvaća 264 naselja smještena u 42 jedinice lokalne samouprave od kojih 7 ima status grada. Donošenje proračuna ove županije od velike je važnosti ne samo za grad Osijek, kao njezino središte, već i za brojna manja mjesta koja o njemu ovise. Većina trgovačkih društava koje su u vlasništvu županije financira se iz županijskog proračuna, stoga će se u daljnjem tekstu navesti koje ustanove i trgovačka društva Osječko-baranjska županija ima pod svojom ingerencijom. Završni rad analizira račun financiranja, prihode i primitke te rashode i izdatke Osječko – baranjske županije za 2020. godinu. Na samom kraju objašnjen je plan razvojne strategije županije koja je smjernica za razvoj gospodarstva i poboljšanje kvalitete života u samoj županiji.

Ključne riječi : proračun, prihodi i primitci, rashodi i izdatci, Osječko – baranjska županija

Budget of Osijek – Baranya County

SUMMARY

This final paper explains, in detail, an administrative - territorial organization of local units in the Republic of Croatia, which is somewhat specific due to a large number of counties, municipalities and cities. The paper will also distinguish the tasks, functions, jurisdictions and activities of the county as an autonomous unit of a local and state self-government in which there are 10-30 municipalities and cities. A budget is an act used to estimate revenues and expenditures planned for a certain time period. The term *budget* has become common in our everyday life because the the budget is one of the main concerns in public discussions. Also, the meaning of the term *budget* and its history will be clarified. The meaning of the budget itself will be defined as well as state budget and budgetary principles that serve as directions for accurate and transparent budget formation. In the eastern region of the Republic of Croatia, Osijek-Baranya county is geographically the largest, and for that matter, the most densely populated. The county includes 264 towns placed in 42 units of the local self-government. Seven of them have a city status. The budget adoption of this county is of great importance not only for the city Osijek as its centre, but also for many smaller towns which depend on it. Most of the companies owned by the county are financed from its budget. The names of the institutions and companies governed by the county will be listed in the paper, together with the financing accounts, revenues and incomes together with expenditures and expenses of Osijek - Baranya county. Moreover, county's plan of a development strategy, which serves as a guideline for economic development and improvement of quality of life in the county itself, will be discussed at the very end.

Key words: budget, revenues and incomes, expenditures and expenses, Osijek - Baranya county.

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. Administrativno – teritorijalno ustrojstvo lokalnih jedinica u Republici Hrvatskoj	2
2.1. Podjela jedinica lokalne i regionalne samouprave	5
2.2. Funkcije, ovlasti i aktivnosti županije.....	7
3. Proračun.....	8
3.1. Državni proračun	9
3.2. Proračunska načela	9
4. Osječko-baranjska županija.....	11
4.1. Ustanove i poduzeća u vlasništvu županije.....	12
5. Proračun Osječko-baranjske županije	14
5.1. Analiza prihoda i primitaka Osječko – baranjske županije	15
5.2. Analiza rashoda i izdataka Osječko – baranjske županije	17
6. Razvojna strategija Osječko-baranjske županije.....	20
7. Zaključak	22
Literatura	23
Popis slika	24
Popis tablica	25

1. Uvod

Republika Hrvatska ukupno broji 127 gradova, 428 općina, 20 županija i grad Zagreb. Osječko-baranjska županija jedna je od regionalnih samouprava u Republici Hrvatskoj, stoga će u daljnjem nastavku seminarskog rada biti istaknuti podatci koji su od velike važnosti za funkcioniranje županije kao regionalne samouprave i njezinih stanovnika. Broj stanovnika u Osječko-baranjskoj županiji prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine iznosi 305 032 stanovnika od kojih je 80 782 zaposlenih te se promatrana županija nalazi na šestom mjestu po broju zaposlenih u županijama Republike Hrvatske. U svom samoupravnom djelokrugu jedinice Osječko-baranjska županija bavi se poslovima koji su od lokalnog značaja te kojima se neposredno ostvaruju svakodnevne javne potrebe građana.

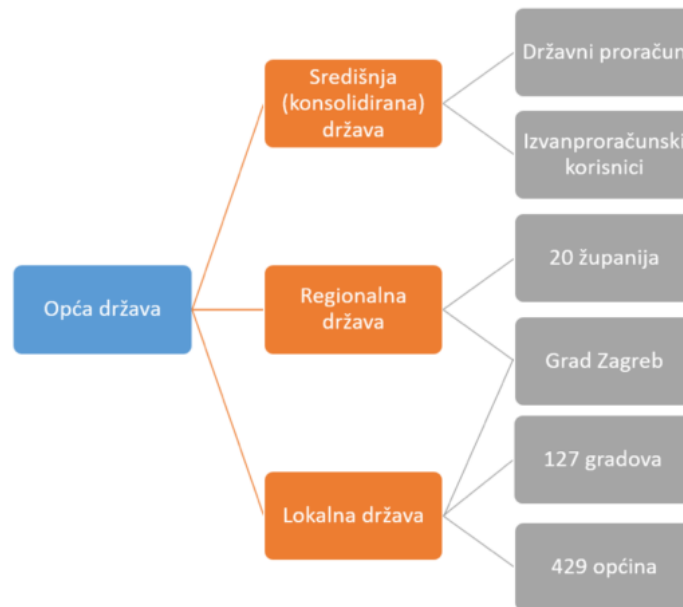
Predmet ovog završnog rada je objasniti administrativno-teritorijalni ustroj Republike Hrvatske, proučiti podjelu jedinica lokalne i regionalne samouprave, definirati proračun i objasniti njegova načela, istražiti koje su funkcije i ovlasti županije te analizirati proračun Osječko – baranjske županije. Završni rad uspoređuje prihode i primitke te rashode i izdatke županijskog proračuna kroz 2018. , 2019. i 2020. godinu. Detaljno se analizira stavka koja donosi najviše novca u županijski proračun kao i stavka za koju je potrebno izdvojiti najveći iznos. Svaka županija u Republici Hrvatskoj ima razvojnu strategiju kojom želi poboljšati život lokalnom stanovništvu. Završni rad predstavlja strategiju Osječko – baranjske županije za gospodarski rast i razvoj kako kroz korištenje vlastitih sredstava tako i kroz brojne projekte i pomoći Europske unije.

2. Administrativno – teritorijalno ustrojstvo lokalnih jedinica u Republici Hrvatskoj

Republika Hrvatska je europska država koju se u političkom smislu svrstava u srednjeeuropsku državu geografski smještenoj u južnom dijelu srednje Europe. Kroz svoju povijest od samih početaka Hrvatska je uvijek težila samostalnosti počevši od Osmanlijske okupacije, Habsburškog carstva, Austro-Ugarske monarhije pa sve do SFRJ. Hrvatska je svoju samostalnost i neovisnost dobila 1990. godine kada je na demokratskim izborima konstruiran višestranački državni sabor. Hrvatska je demokratska parlamentarna zemlja, a po državnom uređenju je republika. Zagreb je glavni grad Republike Hrvatske, a kao takav odnosi titulu najnaseljenijeg grada sa razvijenim gospodarstvom.

Opća država i javna društva čine javni sektor u Republici Hrvatskoj. Sektor opće države čine sve državne jedinice i neprofitne institucije koje država kontrolira i financira, a u Republici Hrvatskoj pod općom državom smatraju se državni proračuni, proračuni lokalnih jedinica i izvanproračunski korisnici.

Javni sektor predstavlja cjelokupni subjekt koji nastoji ostvariti sve funkcije i aktivnosti države te svih pripadajućih institucionalnih državnih subjekata koji su pod ingerencijom države. Središnja država je najviša razina fiskalne vlasti koja postoji na području jedne države te je odgovorna za pružanje javnih usluga stanovništvu, a obično je čine skupine odjela ili ministarstava koje su jedna institucionalna jedinica. U odnosu na površinu zemlje i broj stanovnika Republika Hrvatska ima poprilično velik broj lokanih jedinica koje se značajno razlikuju po veličini, gustoći, naseljenosti i stupnju gospodarskog razvitka.

Slika 1 Podjela opće države u Hrvatskoj

Izvor: <https://arhivanalitika.hr/blog/b2b-ekonomika-javnog-sektora-2-obuhvat-i-velicina-javnog-sektora-u-hrvatskoj/>

U Republici Hrvatskoj ustrojeno je ukupno 555 jedinica lokalne samouprave, i to 428 općina i 127 gradova te 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županija. Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, ima poseban status grada i županije, tako da je u Republici Hrvatskoj sveukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Jedinice lokalne samouprave su općine i gradovi, a jedinice regionalne samouprave su županije. Državna vlast ustrojena je na načelu diobe vlasti koja se dijeli na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu što je je propisano ustavom Republike Hrvatske.

Slika 2 Podjela Republike Hrvatske po županijama i županijskim središtima

Izvor: <https://www.moj-posao.net/Savjet/75000/Od-21-hrvatske-zupanije-samo-4-samostalno-zaradjuju/2/>

Prostorno najveća županija u Republici Hrvatskoj je Ličko – senjska županija koja se prostire na 5.353 kvadratna kilometra. Iako je najveća površinom, ne zauzima prvo mjesto kao županija s najvećim brojem stanovnika jer je to Splitsko – dalmatinska županija koja broji 454.798 ljudi. Svaka županija ima svoje prirodne ljepote i resurse koje koristi kako bi prehranila svoje stanovništvo. Osječko – baranjska županija se ističe po poljoprivredi i stočarstvu zbog plodnog tla i panonske nizine koja olakšava obrađivanje zemlje i uzgoj životinja. Iako ima veliki broj obradivih poljoprivrednih površina, njezini kapaciteti nisu do kraja iskorišteni zbog niske razine tehnološke opremljenosti i nedovoljnih domaćih i inozemnih ulaganja. Županije koje su neposredno vezane uz Jadransko more, bave se turizmom koji je od velike važnosti kako za njih tako i za Republiku Hrvatsku koja kroz poreze u jeku turističke sezone povećava svoj BDP. Grad Zagreb kao Hrvatska metropola ostvaruje gotovo 40% ukupnog hrvatskog izvoza.

2.1. Podjela jedinica lokalne i regionalne samouprave

Prema društvenim znanostima regija označava povezano područje koje je autonomno prema određenim kriterijima i prema tim kriterijima se razlikuje od ostalih područja u svojoj državi. U Republici Hrvatskoj su javne funkcije podijeljene između središnje države te jedinica lokalne i regionalne samouprave. Zakon o području županija, gradova i općina određuje status jedinice lokalne samouprave, te također definira teritorijalno ustrojstvo Hrvatske i regulira postupak ustrojavanja novih jedinica samouprave. Ministarstvo uprave Republike Hrvatske pobliže objašnjava koje su mogućnosti lokalnih samouprava „*Pod lokalnom samoupravom podrazumijeva se pravo i mogućnost lokalnih jedinica da u okvirima određenim zakonom, uređuju i upravljaju, uz vlastitu odgovornost i u interesu lokalnog pučanstva, bitnim dijelom javnih poslova*“ (Ministarstvo Uprave Republike Hrvatske, 23.08.2020.). Uspostava sadašnjeg sustava lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj započela je 1992. godine postavljanjem temeljnog zakonodavnog okvira te je sustav uspostavljen 1993. godine.

Općine i gradovi kao jedinice lokalne samouprave uglavnom su odgovorne za provođenje poslova koji su lokalnog značaja i svih važnih javnih funkcija lokalnom stanovništvu, dok su županije kao jedinice regionalne samouprave, uz pružanje javnih usluga lokalnom stanovništvu također odgovorne za planiranje razvoja u području svih općina i gradova na području županije.

Tablica 1 Podjela poslova između gradova i općina nasuprot županija

OPĆINE I GRADOVI	ŽUPANIJE
Uređenje naselja i stanovanja	Obrazovanje
Prostorno i urbanističko planiranje	Zdravstvo
Komunalno gospodarstvo	Održavanje javnih cesta
Kultura, tjelesna aktivnost i sport	Gospodarski razvoj
Primarna zdravstvena zaštita	Izdavanje građevinskih dozvola
Zaštita potrošača	Ostali poslovi sukladno zakonima

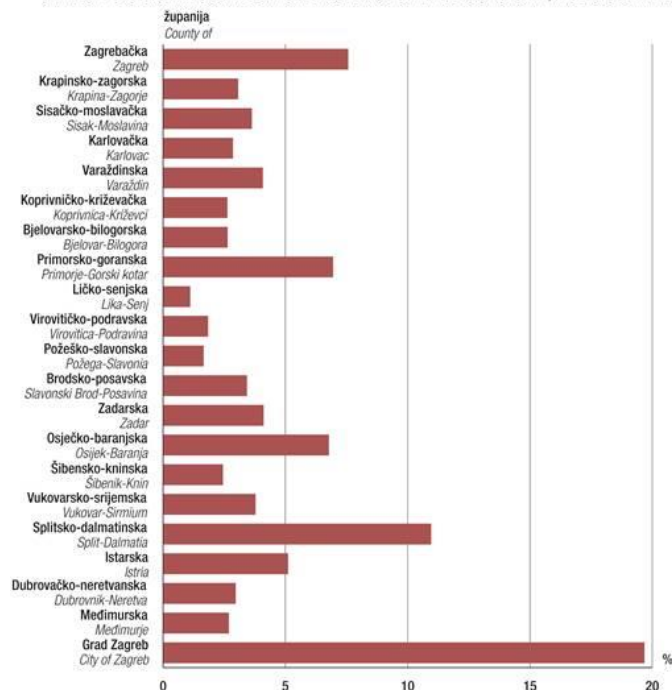
Izvor: autor izradio samostalno pomoću stranica Ministarstva uprave Republike Hrvatske)

Općina je jedinica lokalne samouprave koja se osniva za potrebe područja koja su više naseljena, a predstavljaju gospodarsku i društvenu cjelinu koja je povezana određenim zajedničkim interesima. Općina ima svoj statut te je pravna osoba koja obavlja usluge i poslove koje su u njenome lokalnom djelokrugu. Zadužena je za pružanje javnih usluga kojima se stanovništvu osigurava nesmetan život kao što su npr. komunalne djelatnosti, uređenje naselja, urbanističko planiranje itd. U Republici Hrvatskoj svaka općina ima svoja nadležna tijela, a broj članova tih tijela ovisi o broju stanovnika koje ta općina ima. Općinsko vijeće, načelnik i općinsko poglavarstvo čine nadležna tijela općine u RH. Općine koje imaju do 3000 stanovnika nemaju poglavarstvo dok općine koje imaju broj stanovnika između 3001 i 10 000 stanovnika imaju pravo izbora hoće li imati poglavarstvo, a to se utvrđuje općinskim statutom. Općine s više od 10 000 stanovnika obvezne su imati poglavarstvo kojem je cilj međusobna suradnja sa ostalim općinama, gradovima i županijama radi unapređenja gospodarskih i društvenih djelatnosti svojih zajednica.

Grad je jedinica lokalne samouprave koja predstavlja povijesnu, društvenu, gospodarsku i prirodnu cjelinu. Gradom se može nazvati mjesto koje ima više od 10 000 stanovnika ili ako postoje posebni gospodarski ili povijesni razlozi da bi se neko mjesto nazivalo gradom. U sastav grada kao jedinice lokalne samouprave mogu biti uključena i prigradska naselja jer je stanovništvo u prigradskim naseljima svakodnevno vezano za odlazak u grad većinom zbog svojih poslovnih obveza. Grad obavlja djelatnosti kojima se ostvaruju svakodnevne potrebe građana, a posebno one djelatnosti koje se odnose na primarnu zdravstvenu zaštitu, kulturu, odgoj i osnovno obrazovanje, promet na lokalnom području i sve ono što je građanima potrebno za svakodnevni život.

Županija je jedinica lokalne samouprave i državne samouprave u kojoj se nalazi od 10 do 30 općina i gradova. Županija se u smislu samouprave bavi poslovima koji su od regionalnog značaja, a osobito onima koji su vezani uz gospodarski razvoj, školstvo, zdravstvo, izdavanje dozvola u vezi gradnje, održavanje javnih cesta i svim ostalim djelatnostima koje smatraju da građani moraju imati. Cjelokupno područje Republike hrvatske podijeljeno je na 20 županija, dok je gradu Zagrebu utvrđen poseban status županije i grada. Statutom županije se pobliže određuje njena samoupravna organizacija i ustrojstvo, način obavljanja poslova te ovlasti i način rada svih tijela županije.

G-1. UUDIO STANOVNIŠTVA ŽUPANIJA U UKUPNOM STANOVNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE, PROCJENA SREDINOM 2018.
SHARE OF POPULATION IN COUNTIES IN TOTAL POPULATION OF REPUBLIC OF CROATIA, MID-2018 ESTIMATE

Slika 3 Udio stanovništva županija u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske

Izvor: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/07-01-03_01_2019.htm

2.2. Funkcije, ovlasti i aktivnosti županije

Svaka županija ima svoja tijela županije i pravne akte kojima se određuju ovlasti i način rada, oblici konzultiranja građana, mjesna samouprava i sva ostala pitanja koja su od velike važnosti za funkcioniranje županije. Županijska skupština, Župan i Upravna tijela čine tijela županije. Županijska skupština je ujedno predstavničko tijelo građana, a djelokrug rada i nadležnost skupštine utvrđena je statutom županije. Župan je izvršno tijelo županije te u obavljanju poslova iz svog djelokruga župan donosi pravilnike, naredbe, napatke, rješenja, zaključke i druge akte. Upravna tijela Županije osnivaju se za obavljanje upravnih, stručnih i drugih poslova iz samoupravnog djelokruga Županije, i to kao upravni odjeli i stručne službe. Upravna tijela upravne poslove iz svog djelokruga rada obavljaju u sjedištu Županije, a izvan svoga sjedišta kada je to određeno pravilnikom o unutarnjem redu odnosnog upravnog tijela tj. kada prate stanje na terenu i predlažu poduzimanje odgovarajućih mjera ili pripremaju nacрте akta te izrađuju stručne podloge i materijale. Neki od županijskih poreza u Republici Hrvatskoj su porez na nasljedstva i darove, porez na motorna vozila, porez na plovila, porez na igre na sreću.

3. Proračun

Najjednostavnija definicija proračuna je ta da proračun predstavlja plan prihoda i rashoda za točno određeno vremensko razdoblje. „Osim riječi proračun i u hrvatskom se kao i u brojnim drugim jezicima može koristiti i riječ budžet. Riječ budžet potječe od francuske riječi bougette koja je označavala kožnu torbicu u kojoj su francuski trgovci u srednjem vijeku držali svoj novac. U Engleskoj je riječ budget označavala kožnu torbu u kojoj je ministar financija u parlament donosio prijedlog prihoda i rashoda države za neko vremensko razdoblje. Riječ se zadržala i koristi se primjerice u eng. budget, franc. budget, njem. Budget.“ (Ott, K. (2009): Proračunski vodič za građane, Institut za javne financije, Zagreb, str. 11). Riječ budžet se i danas koristi u hrvatskom jeziku, stoga se proračun i koristi kao naziv za plan prihoda i rashoda države za tekuću godinu.

Pojam proračun se koristi za planiranje tekućih financija tj. prihoda i rashoda pojedinca, obitelji, trgovačkog društva, grada ili države. Često se događa da su želje veće od mogućnosti, stoga je potrebno pronaći način da se usklade želje sa financijskim mogućnostima. Veličina svakog proračuna najviše ovisi o razini prihoda koji će povećati solventnost pojedinca ili nekog kolektiva tijekom godine. Proračun kao takav nam može pokazati hoće li se u tekućoj godini pojedinac ili kolektiv morati zadužiti kako bi ispunili svoje tekuće obveze i ostali likvidni ili će se pojaviti mogućnost investiranja ili štednje u narednom razdoblju. Najopsežniji je proračun kojeg sastavlja vlada za svoju državu jer su odgovorni za svakog stanovnika svoje zemlje.

„Sredstva proračuna koriste se za financiranje rashoda, funkcija i programa državnih tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u visini utvrđenoj proračunom.“ (Zakon o proračunu- članak 5., pročišćeni tekst, 23.08.2020.) Vlada je dužna transparentno, uredno i redovito prikazivati detalje o prikupljanju i trošenju novca, stoga se moraju poštivati određeni postupci koji su određeni zakonom o proračunu.

3.1. Državni proračun

Državni proračun se može promatrati kao politički instrument kojim se može iskazati ekonomsko stanje države. Sam omjer prihoda i rashoda govori hoće li vlada u tekućoj godini sniziti poreze kako bi olakšala gospodarstvenicima i poduzetnicima ili će pak porez rasti jer se očekuju puno veći rashodi od prihoda. „*Porez je vrsta prisilnog davanja državi bez direktne protunaknade i unaprijed određene namjene.*“ (Ott, K. (2009): Proračunski vodič za građane, Institut za javne financije, Zagreb, str. 14)

Korisnici državnog proračuna su institucije osnovane od strane države i najvećim dijelom se financiraju iz državnog proračuna. Prije donošenja samog proračuna u narodnim novinama se objavljuje popis korisnika jer su njihovi prihodi i rashodi sastavni dio državnog proračuna. Neki od proračunskih korisnika su primjerice Vlada, Sabor, sudovi, ministarstva i ostali. Izvanproračunski korisnici su one institucije u kojima Vlada ima odlučujući utjecaj na upravljanje, a to su izvanproračunski fondovi, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, javno poduzeće Hrvatske vode, Hrvatske ceste itd. U većini zemalja proračun donosi parlament koji je za tekuću fiskalnu godinu predvidio prihode i rashode svoje zemlje. Fiskalna godina je vremensko razdoblje od 12 mjeseci za koji država donosi plan prihoda i rashoda tj. proračun. Republika Hrvatska fiskalnu godinu smatra razdobljem koji se podudara s kalendarskom godinom koja traje od 1. siječnja do 31. prosinca. Svaka država za sebe određuje fiskalnu godinu te se ona ne mora poklapati s kalendarskom godinom.

3.2. Proračunska načela

Proračunska načela služe kao pravila i norme prema kojima sastavljaju i izvršavaju proračuni države i bilo koje administrativno – teritorijalne jedinice. Devet proračunskih načela su orijentir za što točnije planiranje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za tekuću godinu.

Proračunska načela su:

- Načelo jedinstva i točnosti
- Načelo jedne godine
- Načelo uravnoteženosti

- Načelo obračunske jedinice
- Načelo univerzalnosti
- Načelo specifikacije
- Načelo dobrog financijskog upravljanja
- Načelo transparentnosti

Načelo jedinstva i točnosti proračuna iskazuje sve primitke i prihode te izdatke i rashode u bruto načelu. Prijedlozi strategija, politika i programa koje donosi vlada te prijedlozi zakona i akta koje donosi sabor, moraju imati procjenu fiskalnog učinka na proračun. Načelo jedne godine govori da se proračun donosi za tekuću fiskalnu godinu koja u Republici Hrvatskoj odgovara i kalendarskoj godini te počinje 1. siječnja, a završava 31. prosinca. Također kod donošenja proračuna se uzimaju u obzir i obveze koje su se dogodile u prethodnoj, ali se moraju podmiriti u tekućoj godini. Načelo uravnoteženosti samim svojim nazivom iskazuje da *proračun mora biti uravnotežen odnosno da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke* (Zakon o proračunu - članak 7., 24.08.2020.). Uravnoteženje proračuna se događa tijekom cijele proračunske godine jer zbog nepredviđenih okolnosti dolazi do povećanja rashoda i izdataka, stoga se dopunama i izmjenama proračuna rashodi i izdatci pokušavaju svesti na minimum. Načelo obračunske jedinice iskazuje da se *u proračunu prihodi, primici, rashodi i izdaci iskazuju u kunama te se i financijski izvještaji sastavljaju u kunama tj. u službenoj valuti Republike Hrvatske* (Zakon o proračunu članak 8., 24.08.2020.). Načelo univerzalnosti govori da se proračunski prihodi i primici koriste u svrhu financiranja proračunskih rashoda i izdataka. Postojećim zakonima i odlukama nailazi se na propisane iznimke kao npr. programi za održavanje javnih površina, groblja i nerazvrstanih cesta. Načelo specifikacije raspoređuje prihode i primitke prema ekonomskoj klasifikaciji. Također proračunski rashodi i izdatci moraju biti u ravnoteži s prihodima i primitcima za tekuću fiskalnu godinu. Načelo dobrog financijskog upravljanja *proračunska sredstva koristi u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti* (Zakon o proračunu članak 11., 24.08.2020.). Načelo transparentnosti određuje da svaki proračun te njegove izmjene i dopune moraju biti objavljene u službenom glasilu regionalne i lokalne jedinice samouprave tj. najčešće u Narodnim novinama koje su ujedno i službeni list Republike Hrvatske. Na internetskim stranicama Vlade Republike Hrvatske kao i na internetskim stranicama regionalne i lokalne samouprave objavljuje se polugodišnji izvještaj o proračunu.

4. Osječko-baranjska županija

Osječko-baranjska županija sa sjedištem u Osijeku osnovana je 1993. godine zakonom kojim je uspostavljeno novo teritorijalno ustrojstvo u Republici Hrvatskoj. Za Osječko-baranjsku županiju, izrazito su važni tokovi rijeka Dunava i Drave te dio rijeke Save koji na neki način uvjetuju uređenje prostora i određuju koridore državne i međunarodne infrastrukture. Gospodarstvo županije najuže je vezano uz prirodna obilježja koja krasi Slavoniju, a to su poljoprivredne površine i šume koje su pogodne za djelatnosti poljoprivrede i stočarstva. Zahvaljujući očuvanim prirodnim resursima, tradiciji i kulturi, Osječko-baranjska županija ima potencijal za sve oblike kontinentalnog turizma. Iako obiluje prirodnim resursima, nije razvijena u onoj mjeri kakva bi zapravo trebala biti što pokazuje i jako velik trend iseljavanja mladih i obrazovanih ljudi koji odlaze zbog nemogućnosti zapošljavanja u svojoj županiji. Uz prirodne resurse, Osječko – baranjska županija se ističe po razvijenoj kemijskoj industriji, proizvodnji strojeva i metalnih proizvoda te po proizvodnji papira koji potječe od šuma koje prekrivaju ukupno 120.000 ha od ukupne površine županije. Kao važan preduvjet za razvoj industrije i gospodarstva nameće se prometna povezanost. Dunav i Drava su riječne prometnice koje su od velike važnosti za protok roba i usluga prema Europi, ali i prema istoku preko Crnog mora.

Po svom pravnom statusu Osječko-baranjska županija je jedinica regionalne samouprave, a kao znamenje ima svoj grb i zastavu. Dan Osječko-baranjske županije obilježava se 2. lipnja, što je ujedno podsjetnik je na 2. lipnja 1997. godine, odnosno dan kad su se u Belom Manastiru uz nazočnost Predsjednika Republike Hrvatske, izaslanstva Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog sabora u završnoj fazi dovršenja procesa mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja, na okupu našli članovi Županijske skupštine i dužnosnici Županije, gradonačelnici i načelnici svih gradova i općina izabrani na prvim izborima provedenim na području cijele i cjelovite Županije.

Slika 4 Podjela Osječko - baranjske županije na općine sa istaknutim gradovima

Izvor: <https://oikon.hr/hr/izrada-strateske-studije-utjecaja-na-okolis-prostornog-plana-osjecko-baranjske-zupanije-i-ii-izmjene-i-dopune-prostornog-plana-osjecko-baranjske-zupanije/>

Županija obuhvaća 264 naselja smještena u 42 jedinice lokalne samouprave od kojih je 7 sa statusom grada. Prema zadnjih službenim podacima (popis stanovništva iz 2011. godine) na području Županije živi 305.032 stanovnika. Na području današnje Županije 85,89 % stanovništva čine Hrvati, 7,76 % Srbi, 2,70 % Mađari, 2,68 % ostale narodnosti te 0,97 % neopredijeljeni.

4.1. Ustanove i poduzeća u vlasništvu županije

U skladu s Ustavom Republike Hrvatske jedinice lokalne i regionalne samouprave samostalne su u odlučivanju vezanom uz poslove iz svog samoupravnog djelokruga. U svom samoupravnom djelokrugu jedinice regionalne samouprave obavljaju poslove od regionalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana koje nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima posebno poslovi u vezi školstva, zdravstva, gospodarskog razvoja, prometa i prometne infrastrukture, održavanja javnih cesta.

Na području Osječko-baranjske županije trenutno se nalazi 72 osnovne škole, a od ukupnog broja osnovnih škola, njih 20 je osnovao Grad Osijek dok je Osječko-baranjska županija osnivač ukupno 52 osnovne škole. Neka od poduzeća tj. trgovačkih društava u vlasništvu Osječko-baranjske županije su Cesting d.o.o. Osijek, Zračna luka d.o.o. Osijek, Regionalna veletržnica d.d. Osijek, Ekos d.o.o. za gospodarenje otpadom Osijek i drugi. Ustanove zdravstvene zaštite sa su/osnivačkim pravima Osječko-baranjske županije su Dom zdravlja Osijek, Dom zdravlja Beli Manastir, Dom zdravlja Donji Miholjac, Dom zdravlja Đakovo, Dom zdravlja Našice, Dom zdravlja Valpovo, Opća županijska bolnica Našice, Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, Zavod za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije, Poliklinika za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG Osijek i mnoge druge zdravstvene ustanove.

U ustanove sa su/osnivačkim udjelima Osječko-baranjske županije pripadaju još i srednjoškolske ustanove, ustanove osnovnoškolskog obrazovanja na području županije koje nisu u privatnom vlasništvu, Hrvatsko narodno kazalište Osijek (suosnivači Županija i Grad Osijek), Muzej likovnih umjetnosti Osijek itd.

5. Proračun Osječko-baranjske županije

Proračun Osječko-baranjske županije je konsolidiran jer uključuje izvorni proračun županije, ali i namjenske prihode iz vlastitih izvora te rashode svih izvanproračunskih korisnika. Neizostavni dio županijskog proračuna su financijski planovi svih proračunskih korisnika. Tijek donošenja proračuna je taj da upravni odjel za javne financije donosi nacrt prijedloga proračuna te ga dostavlja županu koji nakon toga razmatra nacrt i predlaže ga županijskoj skupštini najkasnije do 15. studenog tekuće godine. Komisija za financije i imovinsko-pravna pitanja razmatra konačni prijedlog prije sjednice skupštine te nakon toga županijska skupština raspravlja o proračunu i prihvaća ga. Županijski proračun je glavni instrument fiskalne politike lokalnih jedinica čijim se prihodima osigurava financiranje planiranih rashoda u tijeku jedne ili više godina. Lokalni proračun sa stajališta politike ima tri zadaće.

Predstavlja radni i gospodarski plan od kojeg se može odstupiti samo pod ograničenim uvjetima pa u tom smislu proračun predstavlja sredstvo demokratskog upravljanja kojim se političke namjere oblikuju u čvrsto utemeljen program. Proračun predstavlja uvid u lokalno financijsko gospodarenje tj. uspoređuje prihode i rashode tijekom niza godina pa daje objašnjenje o razvoju lokalnih financija i pruža mogućnost postavljanja pitanja o uzrocima promjena. Proračun je također izraz političkih prioriteta pri ispunjavanju određenih zadaća koje postavlja lokalna većina, dok s gospodarskog gledišta proračun s podacima o prihodima pruža uvid u gospodarsku učinkovitost lokalnih poduzeća.

Kod definiranja proračuna, važno je spomenuti i dva pojma koja su ključna kod analize; proračunski suficit i deficit. Proračunski suficit je pozitivna razlika između godišnjih prihoda i godišnjih rashoda, dok je proračunski deficit negativna razlika. *„Kod proračuna je važno uvijek težiti uravnoteženom, a ne neuravnoteženom proračunu, a on nam govori da su prihodi jednaki rashodima.“* (Perić, T. (2011.): Ekonomska politika, str. 229) O tome nam govori i stav klasične ekonomske teorije o proračunskom deficitu, koja govori kako ga treba izbjegavati, točnije kako treba voditi politiku uravnoteženih proračuna.

5.1. Analiza prihoda i primitaka Osječko – baranjske županije

Planirani proračunski prihodi u 2018. godini koji uključuju prihode od poreza, pomoći, prihode od imovine, prihode od upravnih i administrativnih pristojbi te pristojbi po posebnim propisima i naknadama, prihode od nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza, kazne upravne mjere i ostale prihode te primitke od zaduživanja iznose 564.797.139,00 kuna. Najveći dio od ukupne brojke planiranih prihoda u proračunu 2018. godine čine prihodi od poreza, dok prihodi od kazni i upravnih mjera iznose 11.166.283,00 što je ujedno i najmanji iznosi na kojem se temelje planirani prihodi u proračunu 2018. godine. Kroz sve tri promatrane godine prvo i zadnje mjesto u planiranim prihodima proračuna, neće se mijenjati. Neke od pomoći koje donose najveći dio prihoda su sredstva za projekte energetske učinkovitosti, sredstva pomoći za preuzete djelatnike Ureda državne uprave i neizostavni fondovi pomoći i projekti EU kao npr. EU projekt zaželi – pomoć u kući, EU projekt – vrijeme je za školski obrok i drugi. Prihodi od pomoći su u 2019. i 2020. godini odmah poslije prihoda od poreza, stavka u planiranom proračunu koja donosi najviše prihoda, što nije slučaj u 2018. godini kada su prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza iznosili 227.931.226,00 kuna dok su prihodi od pomoći bile planirane u iznosu od 220.995.710,00 kuna. Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza su prihodi od zdravstvenih ustanova koji su dio vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika.

Tablica 2 Planirani prihodi Osječko - baranjske županije za 2018., 2019. i 2020. godinu

Vrsta prihoda	Planirana godišnja svota u 2018.	Planirana godišnja svota u 2019.	Planirana godišnja svota u 2020.
Prihodi od poreza	135.680.000,00	141.130.000,00	144.700.000,00
Pomoći	220.995.710,00	309.769.945,00	925.878.440,00
Prihodi od imovine	19.317.106,00	17.775.865,00	14.298.976,00
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi	65.386.814,00	58.735.767,0	59.600.776,00

po posebnim propisima i naknada			
Prihodi od nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	227.931.226,00	237.108.271,00	246.494.355,00
Kazne upravne mjere i ostali prihodi	11.166.283,00	871.841,00	801.000,00
Primici od zaduživanja	20.000.000,00	27.000.000,00	31.000.000,00
UKUPNO	564.797.139,00	792.391.689,00	1.422.773.547,00

Izvor: autor izradio samostalno prema podacima o proračunu Osječko – baranjske županije

Prihodi od poreza su stavka u proračunu kroz koju županija stječe prihode, a sastoje se od poreza i prireza na dohodak, prihoda za decentralizirane funkcije, poreza na imovinu te poreza na robu i usluge. Porez i prirez na dohodak čini najveći ukupnog proračuna kroz sve tri promatrane godine. U 2018. godini dogodila se bitna razlika da su porezi na robu i uslugu donosili prihod u proračun u iznosu od 18.580.000,00 kuna što je veći iznos od stavke prihoda za decentralizirane funkcije koja je iznosila 11.000.000,00 kuna. Navedeno nije slučaj u iduće dvije godine jer se u tim planiranim proračunima prihodi za decentralizirane funkcije donose najviše prihoda poslije poreza i prireza na dohodak. Porez i prirez na dohodak uvjerljivo u sve tri godine donose najviše prihoda ali županijski plan za 2020. godinu je poreznom reformom dodatno rasteretiti osobe do 25 godina starosti koje će u cijelosti biti oslobođene plaćanja poreza na dohodak. Sve to automatski vodi budućem smanjenju prihoda od poreza na dohodak u narednim godinama, a samim time i smanjenju prihoda od poreza općenito.

Tablica 3 Planirani prihodi od poreza Osječko - baranjske županije za 2018., 2019. i 2020. godinu

Prihodi od poreza	Planirana godišnja svota u 2018. godini	Planirana godišnja svota u 2019. godini	Planirana godišnja svota u 2020. godini
Porez i prizetak na dohodak	105.800.000,00	107.000.000,00	110.000.000,00
Za decentralizirane funkcije	11.000.000,00	21.500.000,00	21.500.000,00
Porezi na imovinu	300.000,00	400.000,00	500.000,00
Porezi na robu i usluge	18.580.000,00	12.230.000,00	12.700.000,00
UKUPNO	135.680.000,00	141.130.000,00	144.700.000,00

Izvor: autor izradio samostalno prema podacima o proračunu Osječko – baranjske županije

5.2. Analiza rashoda i izdataka Osječko – baranjske županije

Rashodi i izdaci Proračuna Osječko-baranjske županije za 2020. godinu iznose 1.562.809.621,00 kuna što je ujedno i najveći iznos u promatrane tri godine. Zsigurno najveći udio rashoda imaju rashodi poslovanja za koje je izdvojeno je 1.230.942.741,00 kuna odnosno 78,76% ukupnih sredstava prijedloga proračuna te su u odnosu na 2019. godinu povećani za 82,74%. Kada se u obzir 2018. godina u kojoj su rashodi poslovanja iznosili 618.712.961,00 vidljivo je drastično povećanje u roku od dvije godine. Ovako veliko povećanje rashoda poslovanja u 2020. godini, koji se najvećim dijelom odnose na povećanje rashoda za zaposlene predloženo je jer se od 1. siječnja 2020. godine županijama povjerava nekolicina poslova koje su do sada obavljali uredi državne uprave u županijama.

Tablica 4 Planirani rashodi Osječko - baranjske županije za 2018., 2019. i 2020. godinu

Vrsta rashoda	Planirana godišnja svota u 2018.	Planirana godišnja svota u 2019.	Planirana godišnja svota u 2020.
Rashodi poslovanja	618.712.961,00	653.614.638,00	1.230.942.741,00
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	184.472.729,00	247.747.127,00	326.498.880,00
Izdatci za financijsku imovinu i otplate zajmova	6.815.600,00	3.637.500,00	5.368.000,00
UKUPNO	810.001.290,00	904.999.265,00	1.562.809.621,00

Izvor: autor izradio samostalno prema podacima o proračunu Osječko – baranjske županije

Promatrajući 2018. , 2019. i 2020. godinu, najveća razlika vidljiva je u rashodima poslovanja. Jedan od razloga drastičnog povećanja rashoda poslovanja u 2020. godini je taj da županije preuzimaju financiranje djelatnika ureda državne uprave, stoga su rashodi za zaposlene tih djelatnika planirani u okviru Županijskog proračuna. Drugi razlog je taj da od 2020. godine u rashode poslovanja ulaze rashodi za zaposlene u osnovnim i srednjim školama. Materijalni rashodi su u sve tri promatrane godine druga po redu stavka na koju se izdvaja najviše novca iz županijskog proračuna. Subvencije su od velike važnosti lokalnom stanovništvu i čine 0,86% ukupnih rashoda u iznosu od 13.405.000,00 kuna u 2020. godini što je pak smanjenje u odnosu na prethodne dvije godine. Velikim dijelom subvencije se odnose na kamate kredita vezanih uz poljoprivredu, gospodarstvo, kamate za projekte Europske unije, subvencije za obnovu pročelja, linijski prijevoz putnika i mnoge druge. Pomoći dane u inozemstvo nisu zanemarivi rashodi jer konstantno rastu od 2018. do 2020. godine u kojoj iznose 40.356.305,00 kuna čineći treću stavku nakon rashoda poslovanja i materijalnih rashoda, na koju se troši najviše proračunskog novca.

Tablica 5 Planirani rashodi poslovanja Osječko - baranjske županije za 2018., 2019. i 2020. godinu

Rashodi poslovanja	Planirana godišnja svota u 2018.	Planirana godišnja svota u 2019.	Planirana godišnja svota u 2020.
Rashodi za zaposlene	263.562.512,00	290.193.816,00	837.199.637,00
Materijalni rashodi	261.492.128,00	281.418.478,00	310.370.826,00
Financijski rashodi	1.500.491,00	1.365.991,00	1.485.913,00
Subvencije	15.803.000,00	13.990.000,00	13.405.000,00
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	36.335.100,00	38.711.800,00	40.356.305,00
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	16.988.430,00	4.769.873,00	7.338.737,00
Ostali rashodi	23.031.300,00	23.164.680,00	20.786.323,00
UKUPNO	618.712.961,00	653.614.638,00	1.230.0942.741,00

Izvor: autor izradio samostalno prema podacima o proračunu Osječko – baranjske županije

6. Razvojna strategija Osječko-baranjske županije

Strategija kao pojam podrazumijeva plan kako doći do neke željene vizije i ostvarivanja nekog cilja u bližoj ili daljoj budućnosti. Strategija kao takva mora ujediniti sve zainteresirane i odgovorne koji žele ostvariti planirani cilj. Pod pojmom politika regionalnog razvoja smatra se usklađeni skup ciljeva, prioriteta i aktivnosti usmjerenih na poticanje održivog gospodarskog rasta te unaprjeđenje ekonomske i socijalne situacije u županiji.

Županijska razvojna strategija je opći razvojni dokument koji pokriva sve aspekte društveno ekonomskog života u Županiji. U oblikovanju i provedbi razvojnih strategija sudjeluju Tijela Županije koja su Skupština Županije, župan i upravna tijela županije.

Strategija Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2020. godine izrađena je u svrhu strateškog i održivog planiranja i usmjeravanja uravnoteženog razvoja svih gradova i općina Osječko-baranjske županije te će se koristiti kao sredstvo za realizaciju projekata za postizanje veće kvalitete života svih stanovnika.

Strateški prioriteti i mjere usmjereni su razvoju gospodarstva, poljoprivrede, malog i srednjeg poduzetništva, poboljšanju kvalitete javnih usluga (zdravstva, znanosti i obrazovanja, uprave) kao i unaprjeđenju javne infrastrukture, zaštiti okoliša i energetskej održivosti, otvaranju novih mogućnosti za mlade i poticaj su demografskom oporavku na cijelom području Osječko-baranjske županije.

ICT sektor se promiče kao najpopularnija grana gospodarstva koja nudi bezbroj mogućnosti počevši od odličnih uvjeta samozapošljavanja u županiji do razvoja profesionalne karijere i probijanja na svjetsko tržište. ICT industrijska grana je jedna od pozitivnih promjena u gospodarstvu Osječko-baranjske županije i grada Osijeka unazad nekoliko godina. Zapošljavanje računalnih programera i ostalih ljudi koji su usko povezani s tom djelatnošću raste iz godine u godinu pa se Osijek kao središte županije nekada dovodi u usporedbu sa silicijskom dolinom.

EU strategije imaju za cilj stvaranje suradnje između država članica Unije kroz različite programe. Jedna od strategija u kojoj se nalazi Hrvatska je Dunavska strategija koja osim Hrvatske obuhvaća još 13 zemalja dunavskog riječnog sliva, a ukupno stanovništvo koje se nalazi u tim zemljama je preko 110 milijuna stanovnika.

Zbog protoka Dunava kroz nju Osječko-baranjska županija je direktno odgovorna za ispunjenje određenih kriterija i koju pred nju postavlja Unija. EU kroz svoje strategije postavlja jasne ciljeve kao što su npr. očuvanje okoliša u dunavskoj regiji, jačanje institucionalnih kapaciteta i sigurnosti, poticanje razvoja održivih izvora energije te jačanje kulturne suradnje i kontakta među ljudima.

Slika 5 Logo strategije EU za dunavsku regiju

Izvor: <http://www.mvep.hr/hr/vanjska-politika/multilateralni-odnosi0/strategija-europske-unije-za-dunavsku-regiju/>

Vodeći se općim ciljevima politike regionalnog razvoja i sinergijskim djelovanjem županija planira postići optimalne rezultate u broju i kvaliteti realiziranih projekata, posebno u korištenju svih mogućnosti dostupnih programa Europskih strukturnih i investicijskih fondova do 2020. godine. Za korištenje Europskih strukturnih i investicijskih fondova ključan je strateški okvir jer se novac usmjerava na postizanje ciljeva identificiranih unutar određenog strateškog okvira.

Ključni strateški okvir Europske unije za razdoblje 2014.-2020. godine čine Kohezijska politika, Strategija Europa 2020 i pojedine sektorske javne politike. Pokrenut je i „Projekt Slavonija, Baranja i Srijem“ kako bi se osiguralo 2,5 milijardi eura (18,75 milijardi kuna) iz EU fondova isključivo za projekte na području pet slavonskih županija.

7. Zaključak

Osječko-baranjska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave dio je upravno-teritorijalnog ustrojstva Republike Hrvatske ustanovljenog 1993. godine. Smještena je u sjeveroistočnom dijelu Republike Hrvatske u Panonskom prostoru i prostire na površini od 4.155 kilometara kvadratnih. Broji 305 032 stanovnika te se nalazi na šestom mjestu po broju zaposlenih i na devetom mjestu po visini BDP-a po stanovniku u županijama Republike Hrvatske.

Proračunski prihodi i primici za 2020. godinu planirani su u iznosu od 1.562.809.621,00 kuna što je povećanje proračuna u odnosu na prethodnu godinu za 64,78%., dok procijenjeni rashodi i izdaci Proračuna Osječko-baranjske županije za 2020. godinu iznose 1.562.809.621,00 kuna.

U Osječko-baranjskoj županiji na snazi je razvojna strategija za 2020. godinu čiji su prioriteti i mjere usmjereni na razvoj gospodarstva, poljoprivrede, malog i srednjeg poduzetništva, poboljšanja kvalitete javnih usluga (zdravstva, znanosti i obrazovanja, uprave) kao i unaprjeđenje javne infrastrukture, zaštite okoliša i energetske održivosti, otvaranja novih mogućnosti za mlade što je poticaj u demografskom oporavku na cijelom području Osječko-baranjske županije.

Literatura

1. Perić, T.: Ekonomska politika, Zaprešić, 2011.
2. Ott, K.: Lokalne financije i lokalni proračuni u Republici Hrvatskoj, Zagreb, 2009.
3. Službena stranica Osječko – baranjske županije: <http://www.obz.hr/>
(pristupljeno 20.08.2020)
4. Županijska razvojna strategija: http://www.obz.hr/images/ZRS_OBZ_2020_final.pdf
(pristupljeno 20.08.2020)
5. Proračun u malom OBŽ: http://www.obz.hr/images/proracun_2020_d.pdf
(pristupljeno 20.08.2020)
6. Proračun: <https://www.proracun.hr/Home/Index> (pristupljeno 24.08.2020)
7. Zakon o proračunu: <https://www.zakon.hr/z/283/Zakon-o-prora%C4%8Dunu>
(pristupljeno 24.08.2020)
8. Ministarstvo financija: <https://mfin.gov.hr/> (pristupljeno 23.08.2020)
9. Ministarstvo uprave: <https://uprava.gov.hr/sustav-lokalne-i-podrucne-regionalne-samouprave-12345/12345> (pristupljeno 23.08.2020)
10. Proračunski vodič za građane: <http://www.ijf.hr/proracunski/2009.pdf>
(pristupljeno 24.08.2020)
11. Državni zavod za statistiku: <https://www.dzs.hr/> (pristupljeno 27.08.2020)

Popis slika

Slika 1 Podjela opće države u Hrvatskoj	3
Slika 2 Podjela Republike Hrvatske po županijama i županijskim središtima	4
Slika 3 Udio stanovništva županija u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske	7
Slika 4 Podjela Osječko - baranjske županije na općine sa istaknutim gradovima.....	12
Slika 5 Logo strategije EU za dunavsku regiju.....	21

Popis tablica

Tablica 1 Podjela poslova između gradova i općina nasuprot županija.....	5
Tablica 2 Planirani prihodi Osječko - baranjske županije za 2018., 2019. i 2020. godinu.....	15
Tablica 3 Planirani prihodi od poreza Osječko - baranjske županije za 2018., 2019. i 2020. godinu.....	17
Tablica 4 Planirani rashodi Osječko - baranjske županije za 2018., 2019. i 2020. godinu.....	18
Tablica 5 Planirani rashodi poslovanja Osječko - baranjske županije za 2018., 2019. i 2020. godinu.....	19